

dette Beløb har man imidlertid ment, at det er for Meget at forlange, at enhver Elev selv skulde bidrage det; man har forlangt, at Portionerne skulle forhøjes. Dette forekommer mig at være et Punkt af sær egen Betydning. Jeg kan umulig gjøre mig for- trolig med, at det skulde være rigtig eller i de Paagældendes sande Interesse. Men dernæst, hvorledes vil dette ende? Det er jo klart, at Intet er lettere end paa en saadan Maade at skaffe Højskolerne fylde med Elever; men jo mere det sker, jo Mere der bevilges, desto flere kan man jo være paa, at der vil blive oprettet bestandig flere og flere nye Højskoler, og jo flere Højskoler der oprettes, desto stærkere vil det Kor blive, der vil raade paa atter at faae forøgede Bevillinger. Nu siger man, at det Beløb, der her fordres, jo dog i Grunden ikke er synderlig stort. Ja, hvad er stort og hvad er lidet, naar man overhovedet ikke har nogen bestemt Maale- stof? For 10 Aar siden, dengang man begyndte med Understøttelser til Højskolerne, vilde man upaatvivlelig have sagt, at det Beløb, der nu fordres, var et stort Beløb, og bliver man ved paa denne Maade som hidtil, vil man om en halv Snes Aar sige, at det var en ren Ubetyd- lighed. Netop iaar har man imidlertid taget et overordentligt Tag; thi ifjor var Beløbet, som jeg bemærkede, 94,000 Kr., nu iaar blev det ved 2den Behandling i Folkethinget 150,000 Kr., og dermed lod man sig endda ikke nøie, thi ved 3die Behandling blev det endnu sat op med 5,000 Kr. til Aastov Højskole, efter at der fra Bestyreren for denne Højskole var blevet meddelt Landsthinget en Beretning, som vi have fundet omdelt paa vore Pladser. Jeg nævner denne Beretning, fordi der jo ibrigt foreligger saa overordentlig lidet Materiale, saa at man har Grund til at nævne den Smule, man har; men jeg maa til- staa, at jeg i denne Beretning ikke egentlig har fundet det, jeg helst havde ønsket at finde deri, nemlig nogen Oplysning om, hvad der hidtil er blevet udrettet ved denne Højskole, hvad der er blevet af de Mænd, som der ere bleve opdragne, fort sagt, Noget, hvorved man kunde danne sig nogen Forestilling om Frugten af det Arbejde, som hidtil der har været præsteret. Men det har daaenbart heller ikke været Forstanderens Hensigt at give noget Saadant. Det er væsentlig et Program for Skolens fremtidige Virksomhed, han har villet give, og dette Program skal jeg visse- lig ikke indlade mig paa her at kritisere; men siden jeg er kommen til at nævne det, kan jeg dog ikke lade være at paapege et Par Punkter deri, som forøvrigt Enhver maa vurdere efter sit eget Skjøn. Jeg ser, at en ikke ringe Tid er bleven anvendt paa at holde udførlige Foredrag over Islands Statsforfatning i Oldtiden, frem- deles at en anden betydelig Del af Undervis- ningstiden er bleven benyttet til at holde Fore- drag over Nordens Mythologi og Nordens Old-

tidsdigting, hvorunder nævnes, at man med sær- lig Udsørlighed har behandlet Hjovalfsdrapen. Jeg ser ibrigt, at man ogsaa er betænkt paa at lade Eleverne, forsaavidt de ønske det, erholde nogen Undervisning i fremmede Sprog. Men hvilke fremmede Sprog? Ved Siden af Engelsk, saa er det Islandsk og Græsk; det er de 3 Sprog, som Programmet nævner som Gjensind for Undervis- ning i denne Højskole. Jeg har ikke den mindste Tvivl om, at Forstanderen for denne Skole er opfyldt af de bedste Hensigter og handler i den bedste Mening; jeg vil kun ønske, at Frugterne maa blive saa gode, som Meningen er det. Jeg skal imidlertid ikke fordybe mig videre i Højskolesagen, men det vil forstås, efter hvad jeg har sagt, at det vil koste mig megen Overvindelse her at at stemme paa den ene Side for Finantslovens store Bevilling til Højskolerne og paa den anden Side for, at Univer- sitetet skal stilles saaledes, at det ikke faar, hvad det aldeles nødvendigt behøver. Ja, hvis der kunde findes nogen Garanti for, at man ikke i det følgende Aar vil komme til at staa ganske paa samme Maade overfor disse Spørgsmaal, som man nu staaar, saa vilde jeg dog finde mindre Betænknelighed ved at berolige mig ved Loven, som den nu er. Hvis den høitærede Kirke- og Undervisningsminister vilde nedsette en Kommissi- on, formentlig helst en, hvori der foruden Jag- mænd ogsaa sad Medlemmer af begge Thing, til at tage Statens Forhold til Universitetet under Overvejelse, og til at indgive en Plan til en fremtidig fast Ordning af dette Forhold, skulde jeg tro, at det vilde være den bedste Maade at komme bort fra den slette Vej, som vi nu ere komne ind paa, og jeg skulde da kunne mene, at man endnu iaar kunde lade Tingene gaa paa samme Maade, som de nu ere gaaede i flere Aar. Men ikke mindre nødvendigt maa jeg anse det for at være, at der bliver lagt en Plan, som godk- jendes af Representationen, for de Betingelser, under hvilke i Fremtiden Tilskud til Folkehøjsko- lerne kunne forventes, og for Fordelingen af disse Tilskud. Jeg kan ikke tro Andet, end at den høitærede Kirke- og Undervisningsminister vil være enig i, at saalænge en saadan Plan ikke foreligger, saa bør man ikke skride videre frem paa den Bane, man hidtil har fulgt med Hensyn til disse Sko- ler, bør videre Tilskud ikke indrømmes, og at han vil erkende, at, om Landsthinget stiller denne Fordring, vil dette kun være aldeles billigt og fortjene at støttes af al Magt. Noget Trøst vil jeg da ogsaa finde deri, at det jo paa ingen Maade er nogen Nødvendighed, at alle de Penge, der blive bevilgede til dette Diemed, nødvendigvis skulle bruges, dersom der ikke i Virkeligheden fin- des nogen passende Anvendelse derfor, og at jeg jo ikke kan tvivle om, at, hvis den høitærede Mi- nister erkender, at der her er Noget, som trænger til en Ordning, han da vil vise Varsomhed for